

آموزش پس از ترخیص:

- ۱- از کلاه ایمنی جهت محافظت از سر استفاده کنید
- ۲-مراجعه پس از ترخیص جهت هماهنگی با پزشک و ادامه درمان. ضروریست
- ۳-در صورت خروج مایع از گوش یا زخم و احساس شوری در دهان سریعاً به پزشک مراجعه کنید.
- ۴-از تغییر وضعیت ناگهانی سر سرفه و عطسه. فین کردن اجتناب کنید.
- ۵-داروهای ضدتشنج را تا هر زمان که پزشک توصیه میکند مصرف کنید و خود سرانه قطع نکنید.
- ۶-تا زمان کشیدن بخیه حدود دو هفته زخم را خشک و تمیز نگه دارید.
- ۷-از مصرف سیگار و مواد مخدر جدا اجتناب کنید
- ۸-مایعات، مویزهای زرد رنگ و مواد پروتئینی و بدون چربی مرتباً استفاده کنید
- ۹-در صورتی که مشکل دیگری از نظر سلامتی وجود نداشته باشد، رژیم غذایی محدودیت خاصی وجود ندارد. ورزشیم پرفیبر(سیب و خیار با پوست و سبزیجات فراوان) جهت پیشگیری از یبوست و جلوگیری از زورزدن توصیه میشود.
- ۱۰-در روزهای اول بعد از عمل بیمار تحمل فعالیت ندارد لذا توصیه میشود در طول روز به دفعات اسراحت داشته باشد.
- ۱۱-برای شروع فعالیت پیاده روی و راه رفتن روی ترد میل از زمان کوتاه تا افزایش تدریجی توصیه میشود.
- ۱۲-ورزش های برخوردی حداقل تا ۱۲ ماه ورزش های غیر برخوردی پس از ۳ ماه میتواند انجام شود.
- ۱۳-بدلیل عدم تمرکز و خستگی زود رس حداقل ۲-۴ هفته از رانندگی اجتناب کنید. و پس از آن، با رانندگی در روز و کوتاه مدت را شروع کنید.
- ۱۴-بدلیل احتمال بروز حملات صرع حتی الامکان از چهار پایه

و نردبان بالا نروید.

د علاءم هشدار دهنده جهت مراجعه فوری به پزشک
ذرسورت افت هوشیاری. بروز تب بیش از ۳۸/۵ درجه سانتی کراد و تهوع استفراغ و سردرد مداوم و تاری دید و تشنج پشت سر هم و یا زمان بیش از ۵ دقیقه سریعاً به پزشک مراجعه نمایی

لازم بذکرت واحد آموزش ارتقای سلامت در ایام عادی هفته از ۸-۱۳:۳۰ صبح و واحد پرستار پیگیر در ایام عادی هفته از ۸-۱۳:۳۰ و روزهای شنبه و سه شنبه از ساعت ۱۵-۱۸ پاسخگوی سوالات آموزش خود مراقبتی از بدو ورود به بیمارستان - بدو ورود به بخش - حین بستری و ترخیص و بعد از ترخیص شما میباشد.
خط مستقیم - ۵۵۲۳۷۲۶۰

داخلی ۳۳۱ -94 - ۵۵۲۲۸۵۹۳

سوپروایزر آموزش ارتقای سلامت: خانم کاهه

سایت بیمارستان:

WWW.HOSPHT.IUMS.AC.IR

شماره های تماس:

۴ - ۵۵۲۲۸۵۸۱

تاریخ تهیه: فروردین ۹۶

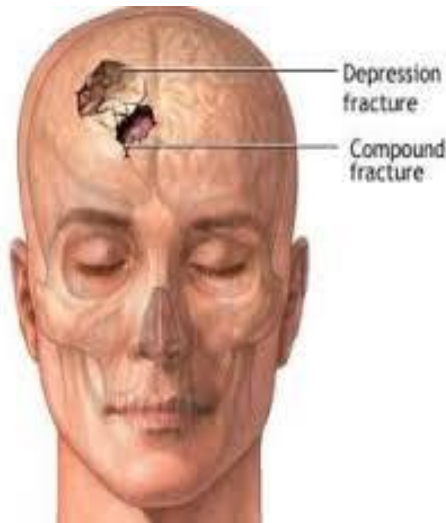
تاریخ بازنگری: شهریور ۱۴۰۳

فرد نائید کننده: دکتر دانشی

کد: Pa-HPT-72

آموزش مراقبت بعد از جراحی مغز (کرانیوتومی - کرانیو پلاستی)

تهیه و تنظیم: واحد آموزش ارتقای سلامت
بیمارستان شهدای هفتم تیر

مراقبت بعد از عمل بیماران خونریزی مغزی :

مغز ، عضو مهم و پیچیده ای است که حدود ۱ کیلو و ۳۵۰ گرم وزن دارد. نقش های مهم کنترلی ، هدایتی و عکس العملی به عهده این عضو مهم است و فعالیت های متعددی از قبیل راه رفتن ، صحبت ، تنفس، فکر کردن ، عاطفه و هیجان ها و ... را تنظیم میکند. وجود هرگونه ضایعه ای در مغز اختلال های ایجاد میکند که گاهی برای رفع آن چاره ای جز جراحی نیست.

مهم ترین بیماریهای مغزی اغلب در اثر بالا رفتن فشار داخل جمجمه ، التهاب نسج مغزی ناشی از عفونت یا آبسه مغز ، خونریزی ، صدمه های مغزی شکستگی ها استخوان جمجمه و تشنج اتفاق می افتد. و جراحی نیز بیشتر به دلیل وجود یکی از این ۳ مشکل انجام می گیرد.

از مهمترین این موارد می توان به افزایش فشار داخل جمجمه اشاره کرد. ضایعه هایی مانند لخته خون (در اثر ضربه) ، سکنه مغزی (خونریزی در عروق مغز) و تومورها فشار داخل جمجمه را بالا می برند. افزایش فشار داخل جمجمه با علائمی مانند سردرد صبحگاهی، استفراغ جهنده ، تاری دید و نقص عصبی موضعی ، انحراف در صورت ، تغییر در حس چشایی و بویایی همراه است.

جراحی مغز: کرانیوتومی :

روشی است که در آن قسمتی از استخوان جمجمه موقتا برداشته می شود

کرانیو پلاستی : به عمل جراحی مغز به منظور ترمیم استخوان جمجمه اطلاق میشود که بصورت تأخیری و یا بلافاصله پس از عمل جراحی اولیه مغز انجام میشود

روش عمل :

کرانیوتومی تحت بیهوشی عمومی انجام می شود ولی می تواند به صورت بیحسی موضعی و در حالی که بیمار بیدار است نیز انجام شود. این روش در بیمار ناراحتی قابل توجهی ایجاد نمی کند. **به**

طور کل : مقدار استخوانی که از جمجمه برداشته خواهد شد به

نوع عمل جراحی در حال انجام بستگی دارد. پس از اتمام عمل ، قطعه استخوان جدا شده با استفاده از تیتانیوم و پیچ و یا انواع دیگری از تثبیت کننده ها (سیم ونخ و ...) در جای خود خواهد شد. عوارض و خطرات :

هیچ عمل جراحی بدون عارضه نخواهد بود. عوارض عمومی هر عمل جراحی شامل خونریزی ، عفونت ، لخته شدن خون و واکنش به داروهای بیهوشی می باشد . عوارض خاص مربوط به کرانیوتومی شامل موارد زیر می باشد.

- ✓ ضربه
- ✓ تشنج
- ✓ تورم بافت مغز که ممکن است بیمار را کاندید کرانیوتومی دوم نماید .
- ✓ آسیب عصبی که ممکن است سبب فلج عضلانی یا ضعف ماهیچه ای موقت شود
- ✓ انحراف در صورت
- ✓ مشکلات بینایی
- ✓ ضعف در دست و پا
- ✓ نشت مایع مغزی نخاعی که ممکن است نیا زبه ترمیم دوباره پیدا کند
- ✓ کاهش عملکرد ذهنی
- ✓ آسیب مغزی دائمی و معلولیت های مرتبط با آن (اختلال تکلم)

کرانیوتومی (جراحی مغز) : قبل از جراحی

بیماران قبل از عمل باید نکته هایی را رعایت کنند مثلا هنگام خواب باید زاویه سرشان ۳۰ درجه بالاتراز بدنشان باشد. در صورت نیاز ، داروهای ضد تشنج و داروهای کاهنده فشار مغز (مانند کورتون ها) رابا تجویز پزشک مصرف کنند. ، بیمار حداقل ۸ ساعت باید ناشتا باشد و ناحیه ای از موی سر او یا همه آن تراشیده می

شود در این مرحله بهداشت مو و پوست سر باید به دقت رعایت شود اغلب بعد از جراحی ، بیمار به واحد مراقبت های ویژه منتقل می شود.

از چرخاندن بیش از حد سر اجتناب کنید

بعد از جراحی ، در ICU :

بیمار اغلب با باندی که دور سر وی پیچیده شده و توری سفیدی که روی سر است در حالت نیمه هوشیار وارد اتاق ICU با بخش مراقبت های ویژه می شود . توری و باند نباید خیلی سفت باشد، ناحیه جراحی شده به یک یا چند لوله به نام درن متصل است این لوله ها دو نوع اند : نوعی که دارای خلا است که روی زمین قرار می گیرد و ترشحات خونی را تخلیه می کند . نوع دیگر که خلا ندارد مسئول خالی کردن مایع مغزی -

نخاعی است این لوله باید حتما هم سطح سر بیمار یا بالاتر قرار بگیر

. نکته مهم دیگر ، قرار دادن وضعیت سر در **زاویه ۳۰ درجه بالاتر**

از سطح افق است مگر اینکه جراح توصیه دیگری در این مورد داشته باشد. قرار گرفتن سر در این وضعیت باعث می شود تخلیه و ریوی مغز بهتر انجام شود . فشار مغز پایین آید. اغلب بعد از هر جراحی ، آنتی بیوتیک و مسکن تجویز می شود

مصرف داروهای دیگر مانند ضد تشنج ها، استروئید ها (برای جلوگیری از تورم مغز) و ... طبق دستور پزشک الزامی است.

بیماران مدتی در ICU با بخش مراقبت های ویژه بستری می شوند و ممکن است لوله ای داخل بینی (که به داخل معده برای تغذیه یا تخلیه می رود) یا لوله ای داخل نای بیمار وجود داشته باشد که برای تنفس و تخلیه ترشحات وارد ریه می شود

. در ICU سطح هوشیاری و مردمک های بیمار بررسی می شود.

تنفس بیمار خود به خود یا بوسیله دستگاه های کمکی انجام میگردد. اغلب در این زمان بیمار رابا نبود مشکل بیمار به بخش مغز و اعصاب منتقل می شود.